

- 238

L

NTINOS MAHS

ΣΙΑΟ

ΠΟΙΗΜΑΤΑ

Μ' ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΟΥ

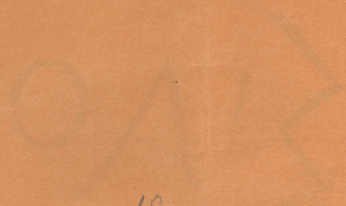
Φ. ΓΕΝΑΡΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΕΝΤΑΔΡΣ» ΑΡΙΘ. 1 ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 15

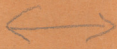
ΤΡΙΠΟΛΗ

1939

STAMPED MARKS

10
①
sic.

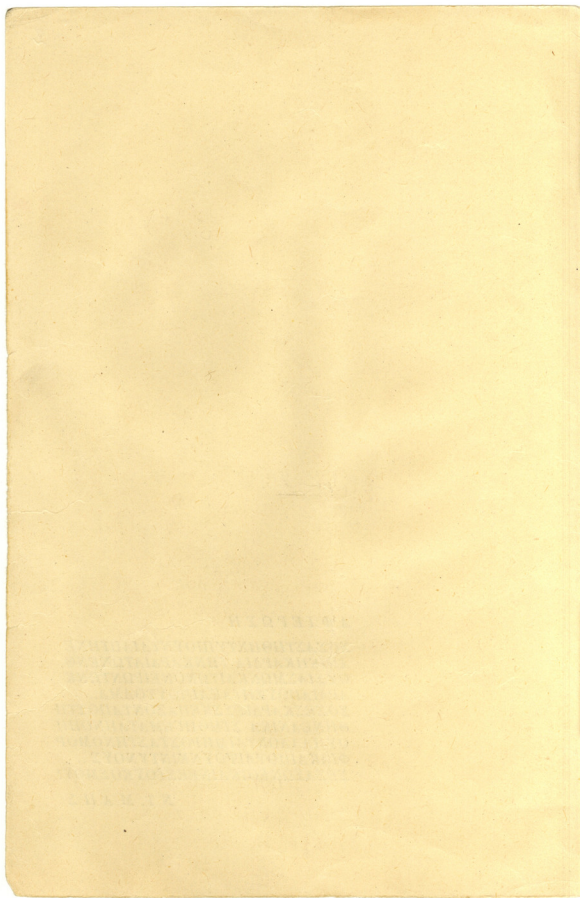

STAMPED MARKS

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

ΣΟΣΑΣΤΗΘΗΧΤΥΠΟΥΝΤΑΙΑΥΤΗΝΕ
ΑΝΙΚΗΚΑΡΔΙΑ ΤΗΝΚΑΡΔΙΑΤΩΝΕΝΘ
ΟΥΣΙΑΣΜΩΝΚΑΙΤΩΝΟΝΕΙΡΩΝΤΗΝΚ
ΑΡΔΙΑΠΟΥΖΗΤΑΚΑΙΠΟΥΤΟΛΜΑ...
ΣΟΣΕΣΚΑΡΔΙΕΣΣΚΕΠΑΖΟΝΤΑΠΟΣΤΗ
ΘΗΝΕΑΝΙΚΑ ΣΤΗΘΗΓΕΜΑΤΑΠΝΟΗΙ
ΟΥΠΑΛΛΟΝΤΑΙΜΠΡΟΣΤΑΣΤΗΝΟΜΟΡ
ΦΙΑΚΑΙΠΟΥΔΙΨΟΥΝΚΙΝΤΥΝΟΥΣ..
ΣΕΣΑΣΩΝΕΟΙΚΑΙΝΕΕΣΤΟΥΚΟΣΜΟΥ!

Ν Τ. Μ Α Η Σ

ΣΤΟΝ ΠΟΘΟ

Πέραν βαρείε κι' ασύντριγτε,
γιγαντωμένε πόθε,
και σύντριψε τις σάρκες μου.

Μες στην καρδιά μου μπές,
και γίνε μιά ψυχή μ' εμέ,
κι' ας σμίξουμε ως σμίγουν
μες στις ψυχές οι χάλασμοί
οι αντάρες κι' αστραπές
κι' ορθοπτερώνουν τις καρδιές
π' ακράτητες πιά πάνε
να συντριφτούν σαλεύοντας
στα χείλη πάντα ωδές!

ΣΤΟ ΘΑΝΑΤΟ ΜΟΥ

Ποιός θάρθει να σε ράνει
με μύρα όταν πεθάνεις;

Θα σε κηδέφουνε δίχως πόνο
και θα σε θάφουνε δίχως τραγοίδι.

Κι' αν γίνεις άνθος; και ξεφτυρωσεις
στο μνήμα σου απάνω
—θα σε θερίσουν.

Κι' αν τραγουδάκι, ζητάς για σιρόμα
κάποια καρδούλα.
—δε θα σ' αφήσουν.

Κι' όταν πεθαίνεις;

Κι' όταν πεθαίνεις
κάνεις δε θάρθει να σε ποτίσει
με μύρα δάκρυα να σε δροσίσει
Κάνεις δε θάρθει...

Ούτ' ένα χάδι ούτε μιά λέξη,
[μιά προσευχή...

Θάσαι μονάχος. Και θάνε νύχτα.
τ' άστρα σβυσμένα.. Βουβή κι' η γη.

Και θα στενάζω και θα φωνάζω—
και θα φωνάζω και θα ζητώ
νάρθω σιμά σου να σε δροσίσω
και να σε ράνω και να σε κλείσω
μες στην καρδιά μου και να σε ζω!

Μ' αλίμονό μου...

Βουβή η φωνή μου..^o Νεκρό παρακάλιο..
Νεκρός κι' εγώ!

ΘΗΗΤΟΙ! ΘΗΗΤΟΙ!

Στην παναρμόνια φθινοπωρινή θέλω τη δύση
σε μιά φωτόχνη στιγμήν ηδονική
να γίνω ένα με Σένα, ω φύση!

Ν'απλώσω τη περίφλεκτη ψυχή μου
μες' στο ροδάφρισμα του ουράνιου ωκεανού.

Να ρουφηχτώ, να διαλυθώ
στις αρμονίες μέσα των χρομάτων,
σαν όνειρον εφήβου ευγενικού....

Να μαγευτώ και να μεθύσω,
τις σιωπηλές ακούγοντας φωνές των ουρα-
[νών!

Να σπαραχτώ και να δακρύσω
τις συντριμμένες μελωδίες των ανθρωπίνων
[σπαραγμών,
λιβανωτά, τ'ατέρχονται αγροικώντας, στα πό-
[δια των Θεών!

Και θα ρουφήξω
κάθε θριαμβική κι'αθώρητη
στα μάτια των θνητών θωριά Σου, ω φύση!
Θα κυλιστώ ηδονικά

στη γλόη των αστεριών και των ηλίων!
και θα λουσιώ στα νάματα
των πιών ανήκουστων θεϊκών ανασασμών!

Και θα απορήσω!

Και τίποτ' από Σε ποιό πάνω δε θα βρω!
ω συντριμμένη μελωδία των ανθ'άπων,
της καρδιάς τρέμισμα εσύ σπαραχτικό!

ΜΗΝ ΚΛΑΙΣ ΠΙΑ

Σώπα! Μην μιλάς. Μην κλαίς πιά!
Διώξε τον πόνο σου απ' την καρδιά σου,
φέρ' τον στα χείλη σου, κάν' τον ψυχή!
Κάν' τον τραγούδισμα που να μεθάει
που να δακρύζει και να θρηνεί
πότε καλέσματα για την Αγάπη,
πότε μνήματα στη ντροπαλή
παιδούλα ελπίδα...

Σώπα!

Ας μη θολώσουν πιά τη ματιά σου
των θρήνων οι θολοί λυγμοί...
Κι' ας τη βροχή—κι' ας τη βροχή
του πόνου ν' αργοπέφτει,
και να σπαράζει σαν προσερχή
το μύνημά της μες στη ψυχή σου...
Είν' η βροχή του πόνου
τόσο απλή. τόσο μικρή
που δεν αξίζει ούτ' ένα δάκρυσμα
στην άκρη του ματιού·
ούτ' ένα θρήνο· κι' ούτε καν
έν' αφανέρωτο στα χείλη ανασασμό
για ένα «Γιατί»!

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΜΑ ΤΩΝ ΙΚΑΡΩΝ

Νοιώθω μέσα μου μιά φλόγα
να με λιώνει και να με σώνει!
Νοιώθω μέσα μου ναοίγονται φτερά
και να με νυφώνουν
πέρα σε χώρες μι' ανήκουστη Αρμονία,
και με μι' αδώρητη Ομορφιά!

Νοιώθω βαθειά^{σν} αγιούπα
να με τρώει και να με θεμελιώνει!

Κι' είμ' έτοιμος να νυφώσω το μέτωπό μου,
και να σηκώσω τα στήθη μου
στα ύψη των Θεών!

Κι' είμ' έτοιμος να πω:

—Θεοί! Θεοί!

Γεννήθηκε ο Θεός σας!
Νοιώθω βαθειά μου την υπέρ-
[θρηπνοή
που θα σας υλοτάξει!

Τότα και μούγκρισεν ο τόπος
στην ιερήν ορμήν του λόγου!
Κι' απόρησαν τανήξερα πουλιά
και σώπασαν την προσευχή...
Τα χόρτα συντριμμένα σαλευτήκαν,
και τ' άνθη μαραδήκαν...
Κι' ώς κι' ό λαμπρός ο Ήλιος
οπούσμιγεν σ' ερωτικά εγκαλιάσματα,
πίο πίσω απ' τα βουνά του κάμπου, με τη
[Γη,

έτρεξε να κρουφτεί απορημένος...
Κι' ευθύς ήρθε και σκέπασε την Πλάση,
Νύχτα άφεγγη βαθείά και σιωπηλή..

Και τότε μέσ' από τη Γη και μέσ' απ τα ουράνια
μέσ απ' τα χόρτα και μέσ απ' τάνθη
και μεσ από το κάθε τι
άρχισε ν' αναδύει μιά μονομούρα...

'Ηταν σαν κύλισμα ξερόφνλλων
στη παγωμένη γη—
χιλιόστηθος ανασμός—
ανατριχίλα...

Και σε μι' ανείπωτη στιγμή
όλ' η πελώρι' αυτή θροή
πέρνει ρυθμό και πέρνει νόημα
κι' ακούστηκαν μέσ στη βαθείά σιωπή
τρεις λέξεις:

—Δεν είσαι συ!

.....
'Ητανε μιά κηδεία θλιβερή...

Κανείς δεν ακολουθά..

Στη ξύλινη τη κάσα ένα παιδί..

Κι' είχε την όψη τόσο ευγενική, τόσο λεπτή.

Ένα παιδί...

ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ

Δεν είναι συνήθεια, μα θάπρεπε να γίνει, ύστερ' από κάθε έργο κά-
τι να βρίσκεται που να δοηθάει τον αναγνώστη να μπει στα βάθη της
ψυχής του δημιουργού για να ολοκληρωθεί έτσι η αποστολή του έργου.
Τούτο το έργο που ζητάει νάναι ένα παιχνίδι στα χέρια όλων απαιτεί
τήν πλείρα γνώση. Ό,τι διαιστώνηκ' ο δημιουργός τ' ολοκληρώνει: ο
αναγνώστης. Ο ερμηνευτής τραβάει λίγο και τούς δύο για να «άρη» τό
κενό που πάντα υπάρχει ανάμεσά τους.

Ένα ξέσπασμα νεανικής ψυχής πρέπει να διακρίνουμε σε τούτα τα
ποιήματα μιά ψυχή πούναισε το γύρω της κόσμο και τον εαυτό της
και ξεχείλισε από πόθο, πόνο και θαυμασμό. Τάναισε νάσχωνται για
να φύγουν και χάρηκε ή νοσταλγήσε την ομορφιά τους. «έφερε στα
χείλη της» τη νοσταλγία αυτή και τη χαρά και «τάκανε τρα-
γουδισμα». Στο «μην κλαις πιά» μας το λέει καθαρά. «Διώξε
τον πόνο σου απ' την καρδιά σου—φέρ' τον στα χείλη σου
κάν' τον ψυχή—κάν' τον τραγουδισμα που να μεθάει—
που να δακρύζει και να θρηνεί—πότε καλεσμά-
τα για την αγάπη—πότε μηνύματα στην ντροπαλή
—παιδούλα ελπίδα...» Η συλλογή οργίζει με την επί-
κληση «Στον πόθο». Μιά καθαρή Διονυσιακή μέθη, τσι πρόσταξε αυ-
τό το δωδεκάστιχο. Η Διονυσιακή μέθη, η αγνή, η καθάρια, η αιώνια,
φανερώνεται ολόκληρη στον «Πόθο». «Πέραν βαρσειέ κι' ασύν
τριπτε, γιγαντωμένες πέθε,—και σύντριψε τις σάρκες μου...»
Το σύντριμα της σάρκας είναι η εξισωσή του με τη φύση. Τό θγάλισμα
απ' τα οτενά όρια που τον ζώνουν. Έτσι φαντάζει στο «Θνητέ! Θνη-
τέ!..» όπου θέλει: «Στην παναρμόνια φθινοπωρινή τη δύση—
να γίνει ένχμη τη φύση!» Με μιά τέτοια ταύτηση ενώνεται και με τον
πόθο. Ο πόθος για τον ποιητή είναι κάτι το εξωτερικώτερο και η είσο-
δό του στην καρδιά έχει σκοπό να μεταμορφωθεί μαζί της σε μιά ψυχή.
Τώρα νοιώθουμε καλά τον ποιητικό αυτό πόθο, που στέκει πιά ψηλά
απ' ό,τι κοινά λέμε «Πόθο!» Είν' ο πόθος που θ' ανοίξει έναν ολόκλη-

ρον αγώνα μαζί του, όμοιον μ' αυτούς τους ψυχικούς αγώνες «π' ορθο-
 φτερώνουν τις καρδιές—και τις πάνε ακράτητες να συντρι-
 φτούν—σαλεύοντας στα χείλη πάντα ωδές!». ¹ Ένα σύντριμα—
 μας προλθεί—θάνα: το τέλος αυτής της ένωσης. Το ποίημα κρύβει νόη-
 μα τραγικό, που δείχνει πως ο ποιητής κάτι γνώρισε από τραγικότητα
 ζωής. Αυτό μας, το φανερώνει το ακόλουθο ποίημα «**Στο θάνατό μου!**»
 Στο ποιητικό σύντριμα πούδαμε πιά πάνω μοιάζει σα συμπλήρωμα το
 ποίημα' αυτό. Σ' έναν τέτοιο θάνατο δεν πρέπει να καρτερεί κανείς αν-
 θρώπινη συμπόνια γιατί «αν γίνεις άνθος και ξεφυτρώσεις στο
 μνήμα σου απάνω—θα σε θερύσουν...» Όχι μόνο οι άνθρωποι
 μα και τα στοιχεία εγκαταλείκουν τον τέτοιο μελλοθάνατο. «Θάσαι
 μονάχος και θάσαι ύψχα. Τάστρα σβυσμένα... βουβή κι' η
 γη!». Και μόνο η ποιητική ψυχή του το «σπαραχτικό τρέμισμα της
 καρδιάς» όπως λέει στ' άλλο ποίημα, θα ήθελε να δώσει μιά παρηγο-
 ριά μα θάνατι χωρίς πόθο, θάνατι κι' αυτή νεκρή!...

Στο ποίημα «**Θνητοί!..Θνητοί!..**» στήν ταυτίσή του με τη φύ-
 ση αξιοποιεί όλη τη φύση που θε του προσφέρει την πιο τρανή χαρά,
 όμως μόνο «στη συντριμμένη μελωδία των ανθρώπων» θρίσκει
 «της καρδιάς το τρέμισμα το σπαραχτικό!» Ένας ποιητικός αν-
 θρωπισμός αναθεύει ζω μέσα και μοιάζει να μας οικιτρει γιατί δεν
 εκτιμώσαμε «της καρδιάς το τρέμισμα...»

Ύστερ' απ' την έξαρση του σπαραχμού της καρδιάς, θα καρτερούσαμε
 να μας παινέσει τον πόνο που το προκαλεί. Φαίνεται όμως πως δεν είναι
 ολομόναχο αίτιο ο πόνος και γι' αυτό κάτι άλλο προστρέπει. Να μην τον
 κροσέσουμε γιατί είναι τιποτένιος. «Είν' η βροχή του πόνου—τό-
 σο απλή, τόσο μικρή—που δεν αξίζει ούτε ένα δάκρυσμα—
 στην άκρη του ματιού...—ούτ' ένα θρήνο· Κι' ούτε καν εν'
 αφανέρωτο στα χείλη ανασασμό—για ένα «Γιατί».—»

Στο τελευταίο ποίημα «**Το τραγεύδισμα των Ικάρων**», ένας Νι-
 τσεϊκός άνθρωπος ξεπετιέται, που νοιώθει μέσα του βαθειά μιά υπέρθεη
 πνοή. Είν' ο άνθρωπος που τον γιγάντωσ' ο πόθος και τον ενεθάρρυνε

1) Είν' ένα είδος *elan*, μιά πίστη που στιγμές—στιγμές κινάει την ψυ-
 χή γιά τις μεγάλες κατακτήσεις.

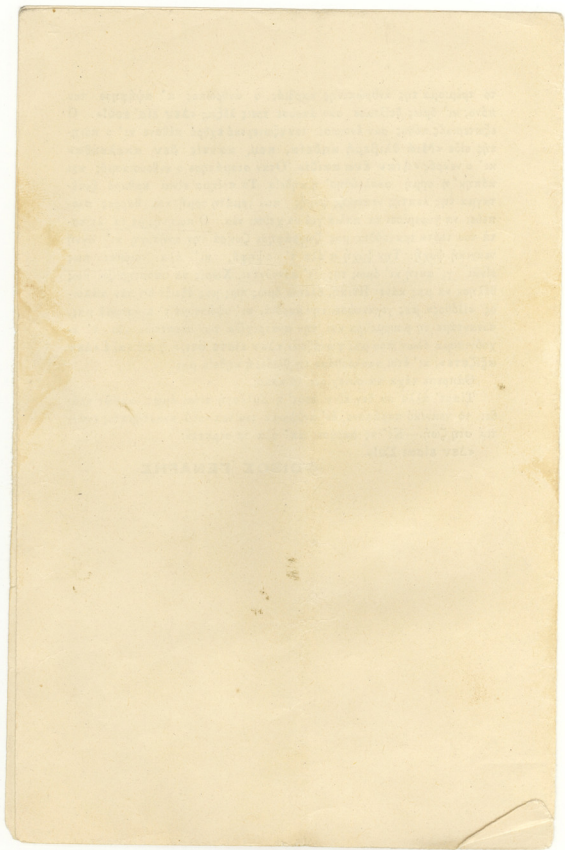
το τρέμμα της ανθρώπινης καρδιάς, ο άνθρωπος π' αφήφησε τον πόνο, κι' όμως δειλίωσε σαν άκουσε τρεις λέξεις «Δεν είς' εσύ!». Ο εξωτερικός πόθος σαν ένοιωσε τον εξωτερικό εχθρό πέθανε κι' ο ποιητής είδε «Μιά θλιβερή κηδεία, που, κανείς δεν ακολουθά» κι' ο νεκρός «ήταν ένα παιδί» Όταν σταμάτησε ο ενθουσιασμός και κόπηκ' η ορμή ακολούθησ' η κηδεία. Το ποίημα είναι καθαρό ξεπέταγμα της λεπτής νεανικής ψυχής που γεμάτη ορμή και θάρρος σκοπεύει να γκρεμίσει τα παλιά για να χτίσει νέα. Ο ποιητής με τα λιγιστά του τούτα τραγούδια μας ζωγράφισε ζωηρά την ανήσυχη κι' αγνή νεανική ψυχή. Την ψυχή π' όλα τ' αφήφξ, κι' όλα νοιώθει πως είναι γι' αυτή κι' όμως τη; τ' αρνούνται. Χωρίς να υποστηρίξω πως θέλησε να μας κάνει Ηθική, βλέπω όμως πως μας έδειξε ότι σαν κάποιος «Πόθος» μας γιγαντώσει την καρδιά, κι' υψώσουμε τ' ανάστημά μας, συναντάμε τη μουρμούρα και την ανατριχίλα των σερπετιών και τ' αχούγιασμα όλων που μας φωνάζουν «Δεν είστε σεις;» ή πιά αλλά «Δεν αξίζετε», κι' έτσι ακολουθάμε τη θλιβερή κηδεία μας.

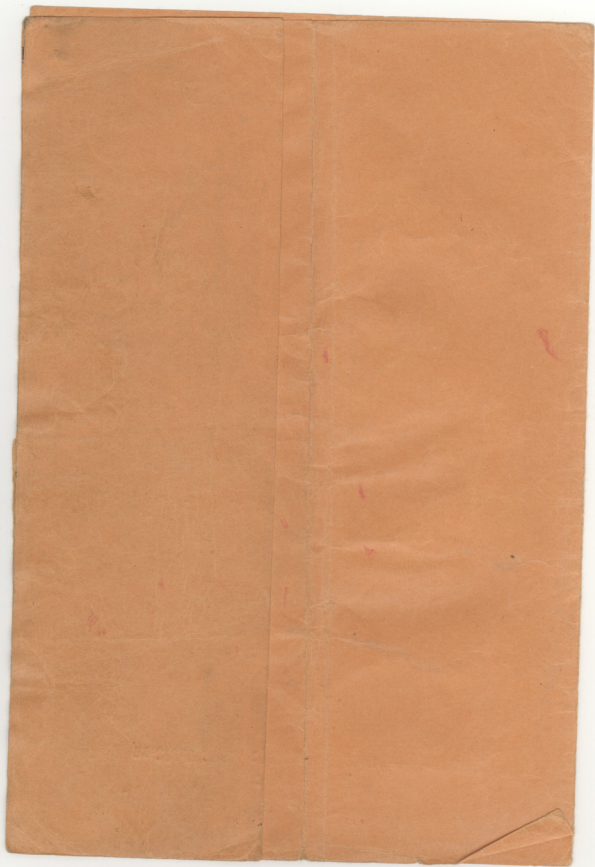
Θάπρεπε τάχα να συνεχίσει το κακό;

Τίποτ' άλλο αν δεν είναι τούτ' η Συλλογή είναι έμως, καθώ; κρύβει το νεανικό παράπονο, έν' ανύψωμα του νεανικού αναστήματος ενάντια στη ζωή.—Κι' ως ακούσει απ' όλα τα σερπετά:

«Δεν είσαι Συ!»

ΦΟΙΒΟΣ ΓΕΝΑΡΗΣ

NTINOS MAHS

9

« ΣΙΑΟ »

ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΜΕ
ΕΠΙΛΕΓΟΜΕΝΑ ΤΟΥ
Φ. ΓΕΝΑΡΗ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΠΕΝΤΑΔΑΡ»,
ΑΡΙΘ. Ι

ΤΡΙΠΟΛΗ

ИТИНОС МАНОС

« О А И »

ПОИМАТА-МЕ
ЕДИТЕЛОНЕНА ТО
Ф. ТЕКАР

ТРИПОН

ΘΗΗΤΟΙ! ΘΗΗΤΟΙ!

Στην παναρμόνια φθινοπωρινή θέλω τη δύση
σε μιά φωτόχνη στιγμήν ηδονική
να γίνω ένα με Σένα, ω φύση!

Ν'απλώσω τη περίφλεκτη ψυχή μου
μες'στο ροδάφρισμα του ουράνιου ωκεανού.

Να ρουφηχτώ, να διαλυθώ
στις αρμονίες μέσα των χρωμάτων,
σαν όνειρον εφήβου ευγενικού....

Να μαγευτώ και να μεθύσω,
τις σιωπηλές ακούγοντας φωνές των ουρα-
[νών!

Να σπαραχτώ και να δακρυσώ
τις συντριμμένες μελωδίες των ανθρωπίνων
[σπαραγμών,
λιβανωτά, τ'αέριζονται αγροικώντας, στα πό-
[δια των Θεών!

Και θα ρουφηξώ
κάθε θριαμβική κι'αδώρητη
στα μάτια των θνητιών θωριά Σου, ω φύση!
Θα κυλιστώ ηδονικά

στη γλόη των αστεριών και των ηλίων!
και θα λουστώ στα νάματα
των πión ανήκουστων θεϊκών ανασασμών!

Και θα απορήσω!

Και τίποτ'από Σε ποιό πάνω δε θα βρω!
ω συντριμμένη μελωδία των ανθώπων,
της καρδιάς τρέμισμα εσύ σπαραχτικό!

ΜΗΝ ΚΛΑΙΣ ΠΙΑ

Σώπα! Μην μιλάς. Μην κλαίς πιά!
Διώξε τον πόνο σου απ' την καρδιά σου,
φέρ' τον στα χείλη σου, κάν' τον ψυχή!
Κάν' τον τραγούδισμα που να μεθάει
που να δακρύζει και να θρηνεί
πότε καλέσματα γιά την Αγάπη,
πότε μνήματα στη ντροπαλή
παιδούλα ελπίδα...

Σώπα!

Ας μη θολώσουν πιά τη ματιά σου
των θρήνων οι θολοί λυγμοί...
Κί' ας τη βροχή—κι' ας τη βροχή
του πόνου ν' αργοπέφτει,
και να σπαράζει σαν προσερχή
το μύνημά της μες στη ψυχή σου...
Είν' η βροχή του πόνου
τόσο απλή. τόσο μικρή
που δεν αξίζει ούτ' ένα δάκρυσμα
στην άκρη του ματιού'
ούτ' ένα θρήνο· κι' ούτε καν
έν' αφανέρωτο στα χείλη ανασασμό
γιά ένα «Γιατί»!

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙΣΜΑ ΤΩΝ ΙΚΑΡΩΝ

Νοιώθω μέσα μου μιά φλόγα
 να με λιώνει και να με σώνει!
 Νοιώθω μέσα μου να οίγονται φτερά
 και να με νυφώνουν
 πέρα σε χώρες μι' ανήκουστη Αρμονία,
 και με μι' αθώροητη Ομορφιά!
 Νοιώθω βαθειά ἐν' αγιούπα
 να με τρώει και να με θεμελιώνει!

Κι' εἰμ' ἔτοιμος να νυφώσω το μέτωπό μου,
 και να σηλώσω τα στήθη μου
 στα ὑψη των Θεών!

Κι' εἰμ' ἔτοιμος να πω:

—Θεοί! Θεοί!

Γεννήθηκε ο Θεός σας!
 Νοιώθω βαθειά μου την υπέρ-
 [θρηπνοή
 που θα σας υλοτάξει!

Τόπα και μούγκρισεν ο τόπος
 στην ιερήν ορμήν του λόγον!
 Κι' ἀπόρησαν τανήξερα πουλιά
 και σώπασαν την προσευχή...
 Τα χόρτα συντριμμένα σαλευτήκαν,
 και τ' ἄνθη μαραθήκαν...
 Κι' ὡς κι' ὁ λαμπρός ο Ἥλιος
 σπούσμιγεν σ' ερωτικά σγαλιάσματα,
 πτό πίσω ἀπ' τα βοννά του κάμπον, με τη
 [Γη,

έτρεξε να κρουφτεί απορημένος...
Κι' ευθύς ήρθε και σκέπασε την Πλάση,
Νύχτα άφεγγη βαθειά και σιωπηλή..

Και τότε μέσ' από τη Γη και μέσ' απ τα ουράνια
μέσ απ' τα χόρτα και μέσ απ' τάνθη
και μεσ από το κάθε τι
άοχισε ν' αναδεύει μιά μονομούρα...

Ήταν σαν κύλισμα ξερόφυλλων
στη παγωμένη γη—
χιλιόστηθος ανασμός—
ανατριχίλα...

Και σε μι' ανείπωτη στιγμή
όλ' η πελώρι' αυτή θροή
πέρνει ρυθμό και πέρνει νόημα
κι' ακούστηκαν μέσ στη βαθειά σιωπή
τρεις λέξεις:

—Δεν είσαι συ!

.....

Ήτανε μιά κηδεία θλιβερή...
Κανείς δεν ακολουθούσα..
Στη ξόλυνη τη κάσα ένα παιδί..
Κι' είχε την όψη τόσο ευγενική, τόσο λεπτή.
Ένα παιδί...

12

